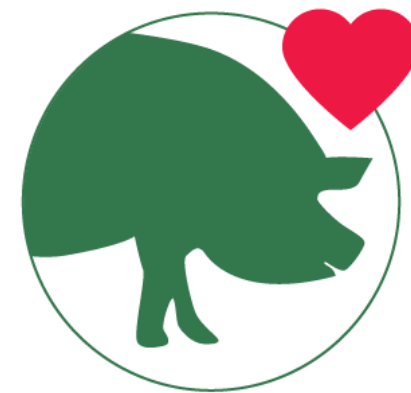

Sænk sodødeligheden Hvad kan vi selv gøre?

Chefforsker Lisbeth Ulrich Hansen

SEGES Gris

luh@seges.dk

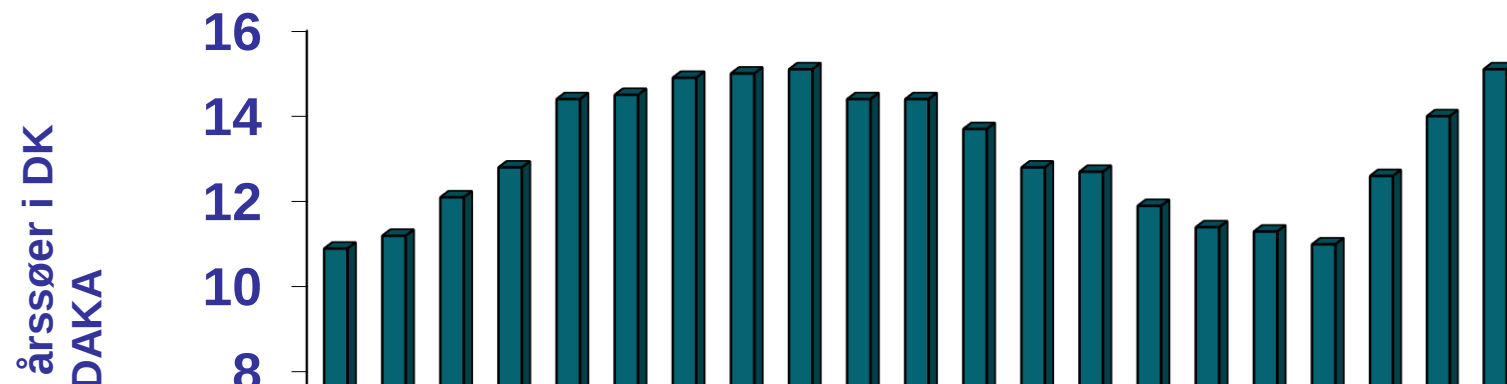
SoLiv 2.0

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Udvikling i sodødelighed fra 2000-2020

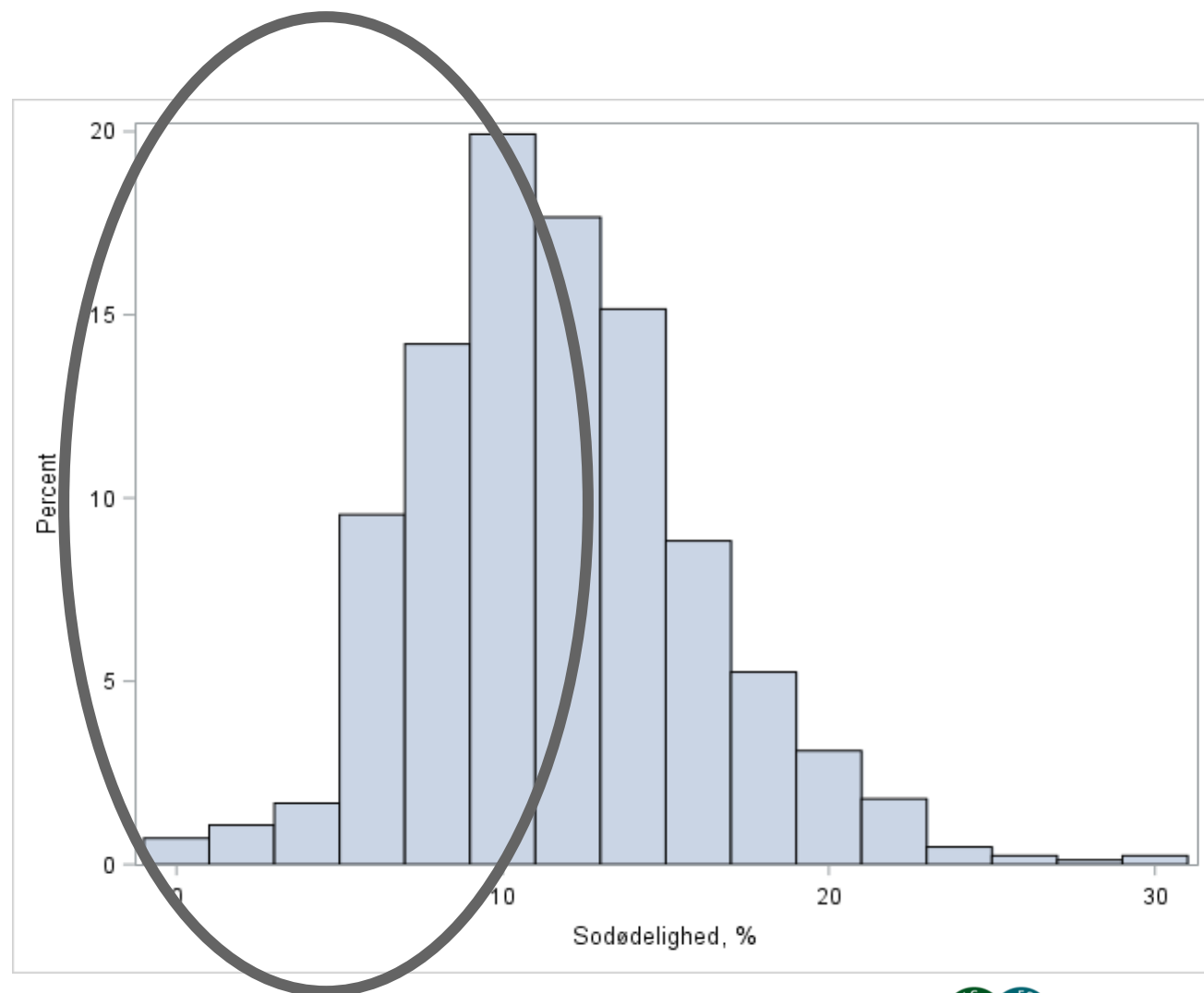

- License to produce – øget arbejdsglæde – bedre økonomi

- Erhvervet har et mål på 9 pct. døde/aflivede søer af årssøer
- Der er behov for en øget indsats i langt de fleste besætninger

Analyse af produktionsbesætninger

- Alle får tilsendt DAKA-brev – brug det aktivt til at se udvikling i jeres besætning
- Analyse af ca. 840 besætninger
- Mange er tæt på målet, men rigtig mange skal arbejde målrettet

Fokusområder når sooverlevelsen skal øges

Øget
sooverlevelse
– sæt fokus på
sodødeligheden

Sammenhæng mellem fodringsprincip og sodødelighed

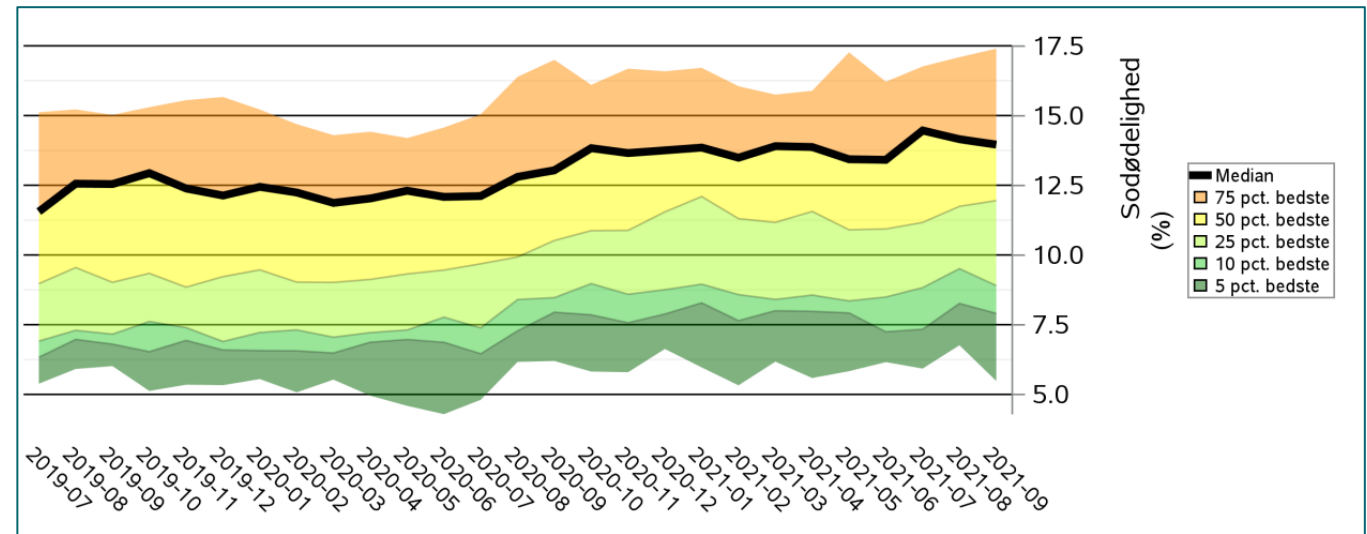
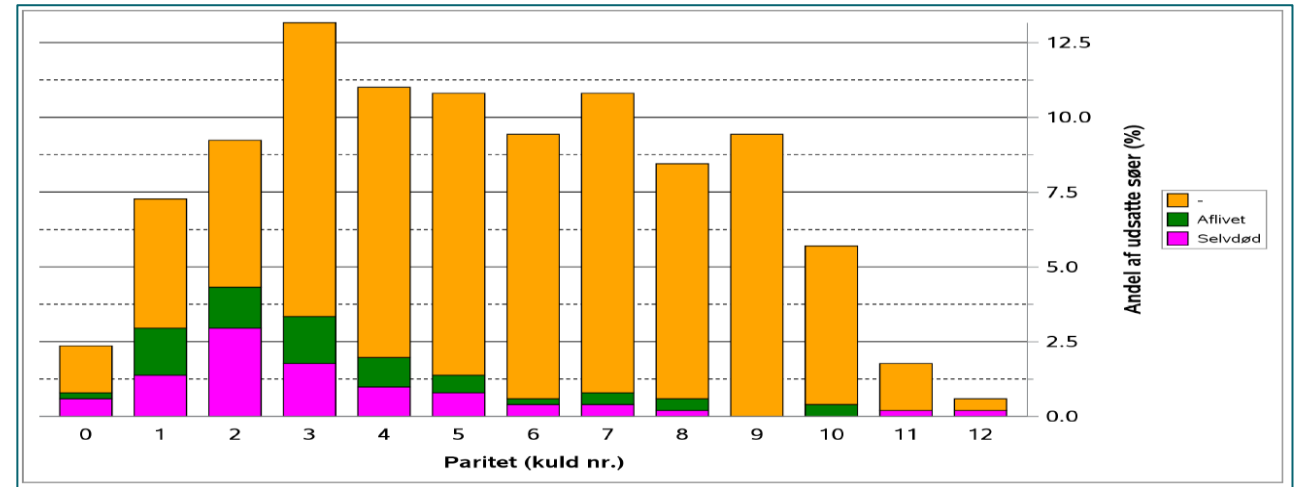
Ved alle fodringsprincipper kan der opnås en høj sooverlevelse

- Management er af afgørende betydning
- Stabile grupper
- Individuel fodertildeling

Øget viden på besætningsniveau med nyt værktøj fra SEGES

- Information fra egen besætning skal udnyttes
 - Kulddnummer
 - Tidspunkt i cyklus
 - Ikke drægtig – drægtig – diegivende
 - **Selvdød – aflivet**
 - **Diagnose**
- Benchmarking
 - Cirka 70.000 søer med i SEGES analyserne

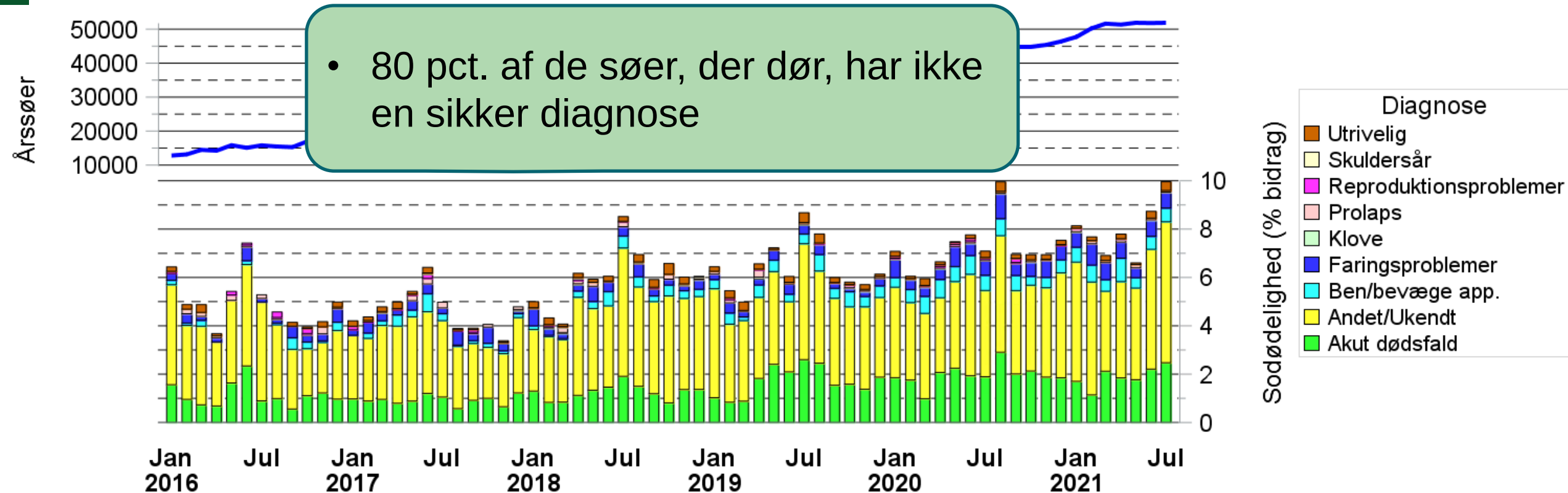

Et godt bud på diagnoser

	Diagnose
1	Yverproblemer
2	Mager / utrivelig
3	Skuldersår
4	Reproduktionsproblemer
5	Akut død
6	Faringsproblemer
7	Udskudt liv / endetarm
8	Kodesår / klovbylder
9	Benproblemer
10	Tilpasning til holdstørrelse
11	Alder
12	Andet

Sygdomskoder – selvdøde søer

OBS. stigning omkring 2018 skyldes flere besætninger indgår, der har høj dødelighed

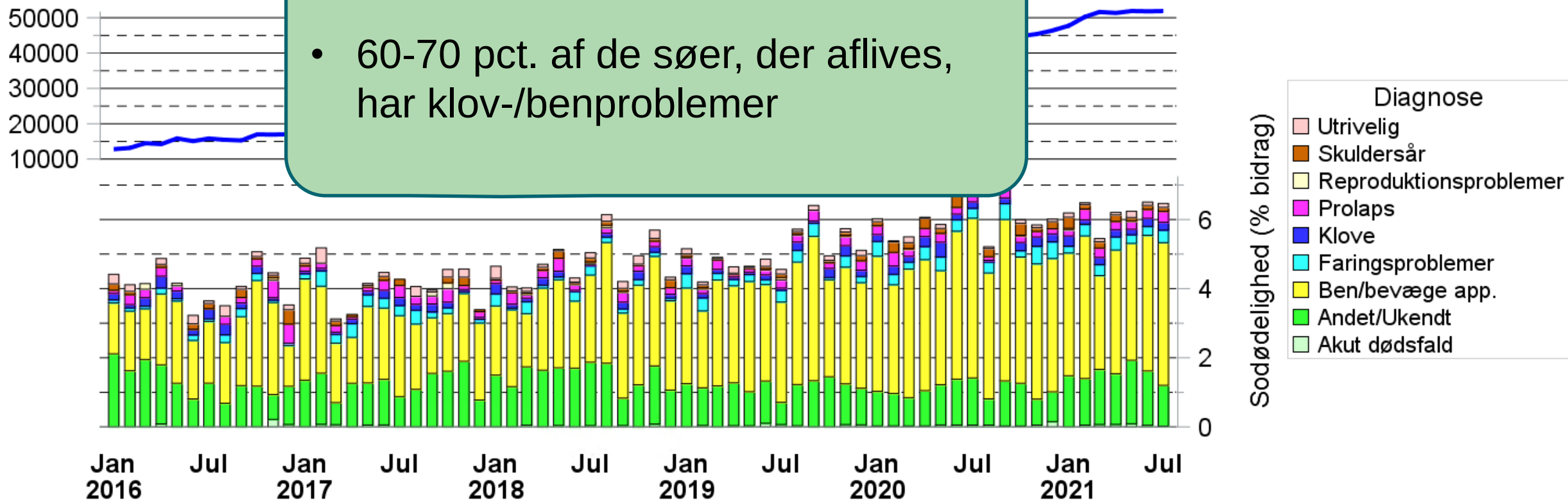
For selvdøde dyr bæres stigningen af gylte/søer der er i den sidste halvdel af drægtigheden med tydelig årstidsvariation

- Fodring omkring faring
 - Hyppighed, energi til faring, foderhygiejne
- Faringsovervågning/-hjælp
 - Tilbageholdte og rådne fostre
- Køling i varme perioder
 - Overbrusning, øget luftskifte, lav belægningsgrad
- Rent korn og halm uden toksiner
 - Angreb af aksfusarium i marken

Sygdomskoder – aflivede søer

Årssøer

Fokus skal være på poltene – “fra fødsel til første faring”

Den perfekte polt ved løbning:

- 140-160 kg
- 32-34 uger gammel
- Min. 14 mm rygspæk
- Ensartede klove
- Korrekt benstilling

Øger både kuldresultater og holdbarhed

Sortering af polte

- 30 kg
- 100 kg
- Ved løbning

Forhold der påvirker ben- og klovsundhed:

- Fugtighed og gødningsrester
- Gulvkvalitet
- Belægningsgrad
- Gruppering med andre polte/gylte/søer

Plads – plads – plads

	Lovkrav	Anbefaling
7-30 kg	0,3 m ² /dyr	+ 20 %
30-50 kg	0,4 m ² /dyr	+ 20 %
50-85 kg	0,55 m ² /dyr	0,75-1,0 m ² /dyr
85-110 kg	0,65 m ² /dyr	1,0-1,5 m ² /dyr
110 kg +	1 m ² /dyr	1,5-2,0 m ² /dyr

Gruppering af gylte og søer

- Gylte/unge søer har en øget risiko for at blive halte omkring gruppering
- Der løbes kun "godkendte" polte og søer
 - Ingen skader, ikke halte
- Plads – plads – plads
- Skridsikkert gulv omkring gruppering
 - Overbrusning, rillede gulve, dybstrøelse
- Mætte søer (dobbelt ration på dagen)
 - Gerne 50 pct. ekstra foder de første 4-5 dage
 - Halm, hø/wrap, roepiller

Gruppering af gylte og søer

- Opstaldning i stabile grupper
 - Alternativt semi-stabile grupper
- Gylte indsættes 1-3 dage før søerne i stabile grupper
 - Gylte grupperes inden indsættelse i dynamiske grupper
- Gylte opstaldes separat i stabile / semi-stabile grupper
- Gode liggepladser til alle dyr i stien
 - Lave liggevægge

Det daglige arbejde i drægtighedsstalden

- Svineri på det faste gulv fjernes efter behov
 - Så langt væk fra lejet som muligt
- Kontrol af, om alle søer æder deres ration
- OBS-søer opmærkes til det egentlige tilsyn
- Søer med alvorlige udfordringer håndteres
 - Brækket ben, overfaldet

Det egentlige daglige tilsyn er en selvstændig arbejdsopgave

- Alle søer skal ses i bevægelse hver dag
 - 90 pct. af alle behandlinger skyldes ben- og klovproblemer
- Vær to om opgaven!
- Ekstra fokus på gylte samt stier med nygrupperede dyr
- Halm får søerne til at rejse sig
- Systematik og klare aftaler
 - Besætningsdyrlægen
 - OBS-søer skal følges de næste dage
 - Journal / opmærkning af behandlede søer
- Flytning af alvorlige tilfælde til sygesti

Placering af sygestier – det skal være nemt!

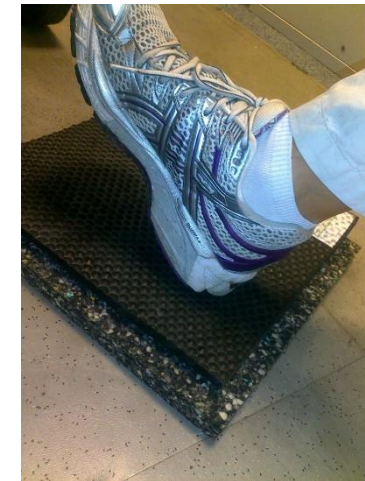

- Lovkrav om 2,5 pct. pladser
- Anbefaling er 3-5-10 pct. pladser

Drænet, strøet halmmåtte anbefales i sygestier (blødt underlag)

- Blød måtte
- Fald på gulvet
- Måtten fastgøres

Flow i sygestierne

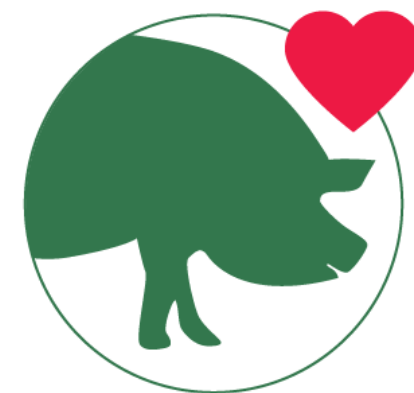

- Buffersti

I morgen skal du

- Tage fokus på emnet overfor alle medarbejdere
- Huske at management er den afgørende faktor
- Optimere registreringer af afgangsårsager
- Systematisere håndteringen og selektion af polte
- Kun løbe polte og søer, der kan klare en drægtighed
- Evaluere det daglige tilsyn – vær to om opgaven
- Evaluere sygestierne – er de gode nok?
- Udtænke en plan for tiltag om sommeren
- Udpege en ansvarlig for kvalitet af korn/foder fra mark til krybbe

SoLiv 2.0

TAK og husk!

Vær altid opdateret på den seneste faglige viden

Tilmeld dig **Nyhedsmail** fra
SEGES Svineproduktion på
www.svineproduktion.dk

 [facebook.com/SEGES Gris](https://facebook.com/SEGES%20Gris)